

Takautuvat toimet

Ennen asetuksen voimaan astumista
tehtyjen turvemaiden vettämistoimien
hyväksilukeminen

Maatalous ja pölyttäjät –teemaryhmä 17.9.2025

Takautuvien toimien hyödyntäminen kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa

- Takautuva toimi = ennen EU:n ennallistamisasetuksen voimaan astumista (08/2024) tehty toimenpide
- Aiemmin tehdyt turvemaiden vettämistoimet voitaisiin laskea takautuvina toimina mukaan → auttaa täyttämään hehtaaritavoitetta (etenkin 2030 tulee pian)
- Turvetuotantoalueita siirtynyt etenkin 2019 alkaen runsaasti muuhun käyttöön, myös kosteikkoja (=vettämistoimia) tehty. → Nyt potentiaalista vetettävää alaa on jo paljon vähemmän. Jos takautuvia toimia ei lasketa mukaan, näitä jo tehtyjä toimia ei voitaisi hyödyntää.

Onko takautuvien toimien mukaan laskeminen hyväksyttävää?

- Komission ohjeistuksen mukaan (kalvo 3) takautuvat toimet voidaan laskea mukaan. Ohjeistukset eivät ole laillisesti sitovia ja voivat muuttua.
 - Takautuvista toimista ei mainita asetustekstissä. Asetuksen resitaaleissa (kalvo 4) eli ns. johdanto-osassa asiasta mainitaan osin epäselvästi.
- Nykyisten ohjeiden perusteella takautuvat toimet voitaisiin siis laskea mukaan, mutta ohjeistukset voivat muuttua.

KOM ohjeistus (13.3.2025) ennallistamissuunnitelman laatimiseksi

Restoration measures implemented or started before 18 August 2024 that have not yet reached their full effect

- Some restoration measures implemented or started before 18 August 2024 may have not yet reached their full effect on ecosystem condition. In case such measures are included in the national restoration plan, the **following conditions should be considered**:
 - the measure is corresponding to the **definition of restoration** provided in Article 3(3), and
 - the measure is showing the envisaged improvement-effect but the **intended full impact** of the measure (e.g. full recovery to the good condition of an area of a habitat type or reaching satisfactory levels for the indicators referred to in Articles 8 to 12) **has not been achieved yet**.
- When the restored area has fully recovered or reached the intended state, any subsequent measures on the same area aiming at ensuring the sustained effects of restoration measures (e.g. recurring management) should be considered as non-deterioration measures in the meaning of Articles 4(11), 4(13), 5(9) or 5(10) or as one of the provisions referred to in Article 15(3)(q). These considerations are without prejudice to the specific case of barrier removals for which Article 15(3)(i) states that the national restoration plan includes the length of free-flowing rivers to be achieved by the removal of barriers estimated from 2020 to 2030.

HUOM. Komission ohjeistukset eivät ole oikeudellisesti sitovia, mutta ne kertovat komission tulkinnasta.

Ennallistamisasetuksen resitaali (69)

- Jotta voidaan varmistaa synergia jäsenvaltioissa jo suunniteltujen tai käyttöön otettujen ennallistamistoimenpiteiden kanssa, kansallisissa ennallistamissuunnitelmissa olisi **tunnustettava** kyseiset ennallistamistoimenpiteet ja **otettava ne huomioon**. Kun otetaan huomioon IPCC:n kuudennessa arviointiraportissa esiintunut heikentyneiden ekosysteemien ennallistamista koskevien toimien toteuttamisen kiireellisyys, jäsenvaltioiden olisi pantava kyseiset toimenpiteet täytäntöön samanaikaisesti ennallistamissuunnitelmien laatimisen kanssa.

HUOM. Asetuksen resitaalit eivät ole oikeudellisesti sitovia, mutta niitä käytetään ohjenuorana, kun esim. tuomioistuimet tulkitsevat asetustekstiä.

Mitä pitäisi huomioida takautuvien toimien hyväksilukemisessa?

- Kuinka ”vanhoja” toimia voimme laskea mukaan?
 - KOM ohje ”intended full impact has not been reached yet”
 - 5v sitten tehdyt toimet? 10v? 20v? Jotain muuta?
 - ”Ennallistuuko” kohde esim. 5v/10v aikana?
- Pystymmekö keräämään tiedot jo tehdyistä toimista? Kerätäänpö tiedot energia-alan yrityksiltä, SOTKA-hankkeesta, ELY-keskuksilta, tms?
- Ennallistamisasetuksen tarkoitus on saada aikaan myös aidosti lisäisiä toimia → kuinka suuren osan tavoitteesta voi täyttää takautuvilla toimilla, jotta ennallistamissuunnitelma on uskottava?

Oppeja maastoretkestä 2.9.2025 (ja 4.9.2025)

- Ennallistamistoimien jälkeen kohde ei jää tiettyyn tilaan, kaikki luonto muuttuu jatkuvasti
 - Ennallistamistoimien vaikutukset alkavat näkyä kohteesta ja käytetyistä menetelmistä riippuen eri aikaan → esim. rahkasammalen istutus vrt. odotetaan itiöiden leviämistä itsestään
 - Lintuvedet/kosteikot vaativat jatkuvaa hoitoa tavoiteltujen linnustoarvojen säilyttämiseksi, estetään umpeenkasvu → ei ole sellaista hetkeä, että ennallistumistoimi olisi ”valmis” ja pärjäisi ilman hoitotoimia (ja onko se tavoiteltavaa?)
 - Umpeenkasvaneellakin lintuvedellä on luontoarvoja, se on ns. ennallistunut
 - Suuri osa lintuvesistä muodostunut arvokkaiksi ihmistoiminnan seurauksena
 - Toisaalta kohde ei tarvitse välttämättä hoitoa, ja prosessi jatkuu (ml. Ilmastopäästöjen hillintä) vaikka hoito lakkaisi, kunhan vesipinta on riittävän korkealla
- Yhtä aikarajaa sille, milloin ennallistamistoimet ovat saavuttaneet ”täyden vaikutuksen”, ei voida aukottomasti asettaa
- Ei ole myöskään realistista päättää kohdekohtaisesti, mitkä voitaisiin laskea mukaan
- = Aikarajan asettaminen perustuttava oletuksiin/keskiarvoihin

Teemaryhmän 4 keskustelu 8.10.

- Lasketaanko turvemaiden vettämistoimia takautuvasti mukaan?
 - Katsottiin yksimielisesti hyväksi laskea mukaan. "Palkitaan edelläkävijyydestä."
- Mikä olisi aikaraja, jota ennen tehdyt toimet voidaan laskea?
 - Alustavasti puhuttiin noin 5-10v, tulisi puhua tästä muiden teemaryhmien kanssa
- Mikä on peruste aikarajalle?
 - Tuossa ajassa alueen kehittyminen vettämistoimien jälkeen vielä käynnissä, kohteiden tilanteet vaihtelevat. Kirjallisuuslähteitä voi tarvittaessa etsiä.
- Mikä olisi luontevin tapa kerätä tiedot tehdyistä toimista? (raportointi komissiolle)
 - Tähän palattava, jonkinlainen käsinpoiminta varmaan tarpeen, ei valmista rekisteriä. Myös GTK:n turveaineiston päivitys olisi mahdollinen (ei ilmaista).
 - olisi hyvä varmistaa, ettei mukaan laskettava alue siirtynyt muuhun maankäyttöön

Kuvia maastoretkiltä

- 2.9.2025 Maatalous ja pölyttäjät –teemaryhmän maastoretki (Kanta-Häme)

← 2024 turvepellostä tehty kosteikko (paljon avovettä)

← 2013 Neovan turvetuot. alueesta tehty kosteikko (paljon avovettä)

4.9.2025 MERLIN-hankkeen maastoretki (Oulu,
Komppasuo)
Turvetuotantoalueella tehty 2023 ennallistamistöitä

^^ Tavoitteena ns. soistaminen,
ei avovesikosteikko

← Kostean paikan kasvillisuus
(sammalet, kihokit) kehittynyt eniten
kohteelle, jonne istutettu rahkasammalta
(vrt. ilman istutusta)

Kontrollialue, joka jätetty passiivisesti
ennallistumaan
ei tehty toimenpiteitä → ei muutoksia 2v aikana